

Člověk v současné společnosti (OPNO40011A)

ZS 2024/2025

Sylabus a harmonogram předmětu

<u>Vyučující:</u>	doc. Radim Šíp (50 %) dr. Ondřej Lánský (16,7 %) dr. Tomáš Samek (8,3 %) doc. Irena Smetáčková (8,3 %) dr. Milena Tichá (16,7 %)																
<u>Anotace:</u>	Předmět Člověk v současné společnosti je věnován uchopení společensko-vědních a ekonomických znalostí v pedagogické praxi s důrazem na výuku tématu člověk a společnost na ZŠ, gymnáziu a SŠ podle platných RVP. Studující absolvováním tohoto předmětu prohloubí své znalosti z předchozího studia a získá schopnost využívat příslušných znalostí ve své pedagogické praxi. Předmět se věnuje zejména otázkám podstaty člověka a současné společnosti, sociální struktury společnosti, sociálním fenoménům (jako je rodina, práce či životní prostředí), procesům globalizace a médiím.																
<u>Annotation:</u>	The course Human Being in Contemporary Society is devoted to grasping social-scientific and economic knowledge in pedagogical practice, emphasizing teaching the topic of man and society at primary, secondary, and high school according to the valid RVP. By completing this course, students will deepen their knowledge from previous studies and gain the ability to use the relevant knowledge in their pedagogical practice. The course focuses on the nature of human and contemporary society, the social structure of society, social phenomena (such as the family, work, and the environment), processes of globalization, and the media.																
<u>Cíl předmětu:</u>	Prohloubit znalosti z příslušných oblastí sociálních věd směrem k aplikaci v pedagogické praxi.																
<u>Deskriptory:</u>	<p>Příprava na výuku</p> <table border="1"><tr><td>Doba očekávané přípravy na 1 hodinu přednášky</td><td>15 minut</td></tr><tr><td>Doba očekávané přípravy na 1 cvičení</td><td>45 minut</td></tr><tr><td>Samostudium literatury (za semestr)</td><td>40 hodin</td></tr><tr><td>Práce se studijními materiály (za semestr)</td><td>0 hodin</td></tr><tr><td>Plnění průběžných úkolů (za semestr)</td><td>10 hodin</td></tr></table> <p>Plnění předmětu</p> <table border="1"><tr><td>Seminární práce</td><td>6 hodin</td></tr><tr><td>Příprava na zápočet</td><td>0 hodin</td></tr><tr><td>Příprava na zkoušku a zkouška</td><td>16 hodin</td></tr></table>	Doba očekávané přípravy na 1 hodinu přednášky	15 minut	Doba očekávané přípravy na 1 cvičení	45 minut	Samostudium literatury (za semestr)	40 hodin	Práce se studijními materiály (za semestr)	0 hodin	Plnění průběžných úkolů (za semestr)	10 hodin	Seminární práce	6 hodin	Příprava na zápočet	0 hodin	Příprava na zkoušku a zkouška	16 hodin
Doba očekávané přípravy na 1 hodinu přednášky	15 minut																
Doba očekávané přípravy na 1 cvičení	45 minut																
Samostudium literatury (za semestr)	40 hodin																
Práce se studijními materiály (za semestr)	0 hodin																
Plnění průběžných úkolů (za semestr)	10 hodin																
Seminární práce	6 hodin																
Příprava na zápočet	0 hodin																
Příprava na zkoušku a zkouška	16 hodin																
<u>Literatura:</u>	Povinná literatura: BREGMAN, Rutger. <i>Lidstvo: dějiny naděje</i> . Praha: Argo, 2022, vybr. části. PETRUSEK, Miloslav. <i>Společnosti pozdní doby</i> . Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2006. PROKOP, Daniel. <i>Slepé skvrny: o chudobě, vzdělávání, populismu a dalších výzvách české společnosti</i> . Brno: Host, 2020. RYŠAVÝ, Dan; FIEDOR, David (eds.). <i>Fakta a trendy v současné české společnosti. Jak se neztratit v datech</i> . Praha: Karolinum, 2023. SAMUELSON, Paul Anthony a NORDHAUS, William D. <i>Ekonomie: 19. vydání</i> .																

	<p>Praha: NS Svoboda, 2013, vybr. části.</p> <p><u>Doporučená literatura:</u> BARON-COHEN, Simon. <i>Věda zla: nová teorie lidské krutosti</i>. Brno: Emitos, 2014. BECK, Ulrich. <i>Vynalézání politiky: k teorii reflexivní modernizace</i>. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007. BERGER, Peter L. a LUCKMANN, Thomas. <i>Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění</i>. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999. DRAPELA, Victor J. <i>Přehled teorií osobnosti</i>. Praha: Portál, 2021. GARVEY, James. <i>Etika klimatické změny: co je a co není správné ve světě, který se otepluje</i>. Praha: Filosofía, 2018. GELLNER, Ernest André. <i>Nacionalismus</i>. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2003. GREGOR, Miloš a VEJVODOVÁ, Petra. <i>Nejlepší kniha o fake news, dezinformacích a manipulacích!!!</i> Brno: CPress, 2018. HAUER, Tomáš. <i>S/krze postmoderní teorie</i>. Praha: Karolinum, 2002. KATRŇÁK, Tomáš. <i>Třídní analýza a sociální mobilita</i>. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. LATOUR, Bruno. <i>Zpátky na zem: jak se vyznat v politice Nového klimatického režimu</i>. Praha: Neklid, 2020. MCQUAIL, Denis. <i>Úvod do teorie masové komunikace</i>. Praha: Portál, 2009, vybr. části. MEAD, George Herbert. <i>Mysl, já a společnost</i>. Praha: Portál, 2017. MOŽNÝ, Ivo. <i>Sociologie rodiny</i>. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. PAVELKA, Tomáš. <i>Makroekonomie: základní kurz</i>. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2010. SUŠA, Oleg. <i>Globalizace v sociálních souvislostech současnosti: diagnóza a analýza</i>. Praha: Filosofía, 2010. SUZMAN, James. <i>Práce: dějiny toho, jak trávíme čas</i>. Brno: Host, 2021. VLČEK, Josef a kol. <i>Ekonomie pro neekonomy</i>. Praha: Codex Bohemia, 1998. VOLEK, Jaromír a URBÁNIKOVÁ, Marína. <i>Čeští novináři v komparativní perspektivě: hybridní, virtuální a mizející žurnalisté v post-transformační fázi</i>. Praha: Academia, 2017.</p>
<p><u>Metody výuky:</u></p>	<p>Seminární část: prezentace analýzy obsahu učiva podle tématu hodiny. Přednášková část: výuka podle tématu hodiny navazující na seminární část.</p> <p>Studující odevzdávají své práce v prostředí e-learningu (Moodle; https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=16970) před výukou podle harmonogramu.</p>
<p><u>Podmínky zakončení předmětu:</u></p>	<p>Atestace: zápočet.</p> <p>Podmínky k získání atestace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • docházka do výuky (maximálně 3 absence); • jednou ve skupině připravit Analýzu obsahu učiva (tj. písemná práce) k danému tématu ZSV či OV (další podmínky viz Metody výuky). <p>Podoba Analýzy obsahu učiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na začátku výuky budou vytvořeny seminární skupiny, ve kterých budou studující spolupracovat po celou dobu konání výuky, • v těchto skupinách připraví textovou podobu Analýzy obsahu učiva k danému tématu ZSV a OV, • v předem daných termínech budou analýzu prezentovat (minimálně 30 minut) před ostatními studujícími,

	<ul style="list-style-type: none"> • text analýzy musí obsahovat text v rozmezí 4 až 5 normostran (7200 až 9000 znaků včetně mezer) a musí splňovat standardní nároky písemné práce (formální a obsahové), • pro tvorbu analýzy studující využívají formulář dostupný v SISu. <p>V Analýze obsahu učiva studující musí zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provést a popsat analýzu obsahu učiva, • vybrat klíčovou odbornou literaturu a vysvětlit, proč bude použita (minimálně 5 textů). <p>Pokud studující nesplní podmínku minimální účasti a bude chtít získat atestaci, bude muset napsat písemnou práci splňující následující podmínky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • max. 5 normostran textu – tj. 9000 znaků včetně mezer, • korektně používaný citační a poznámkový aparát s jednotným standardem odkazů na literaturu a na prameny a s odpovídajícím seznamem použité literatury a pramenů, • studující při psaní písemné práce musí pracovat minimálně s jednou sociologickou monografií, • v práci musí být jasně formulovaná výzkumná otázka (či sada otázek), • téma práce je třeba předem osobně konzultovat s vyučujícím předmětu, • práce musí být odevzdána nejpozději do konce posledního týdne výuky v semestru s to odesláním na e-mail vyučujícího.
<p><u>Sylabus:</u> Tematický plán</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Charakteristiky současné společnosti: dimenze kulturní, politická a socioekonomická 2. Kulturní dimenze: modernismus, postmodernismus a hybridní kultura 3. Socioekonomická dimenze: sociální stát, neoliberalismus a globální procesy 4. Sociální struktura společnosti I: sociální nerovnosti, instituce 5. Sociální struktura společnosti II: sociální vrstvy a třídy, role jedince v sociální skupině 6. Sociální fenomény: rodina, práce a společnost 7. Média: vliv médií ve společnosti a politice 8. Vztah člověka a současné společnosti: teorie osobnosti, problém socializace 9. Osobnost: psychický potenciál a psychické potřeby; jedinec v interpersonálních vztazích a ve skupinách 10. Tržní ekonomika, trh práce a alternativní uspořádání 11. Finance a hospodaření v domácnosti 12. Klimatická krize a sociální vědy

Člověk v současné společnosti

-
ZS 2024/2025

- Harmonogram

Datum a čas	Typ	TÉMA
ÚT 8.10.2024 10:50-11:35	seminář 1	Úvodní hodina Seznámení s předmětem a rozdělení do seminárních skupin. Výuka: Šíp a tým vyučujících
ÚT 8.10.2024 11:40-12:25	seminář 2	Úvodní hodina Seznámení s předmětem a rozdělení do seminárních skupin. Výuka: Šíp a tým vyučujících
ÚT 8.10.2024 12:35-13:20	přednáška	Úvodní hodina Seznámení s předmětem a rozdělení do seminárních skupin. Výuka: Šíp a tým vyučujících
ÚT 15.10.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina A odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 13.10.2024 12:00. Výuka: Lánský
ÚT 15.10.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina A odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 13.10.2024 12:00. Výuka: Lánský
ÚT 15.10.2024 12:35-13:20	přednáška	T04. Sociální struktura společnosti I: sociální nerovnosti, instituce Výuka: Lánský
ÚT 22.10.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina B odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 17.10.2024 12:00. Výuka: Smetáčková
ÚT 22.10.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina B odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 17.10.2024 12:00. Výuka: Smetáčková
ÚT 22.10.2024 12:35-13:20	přednáška	T09. Osobnost: psychický potenciál a psychické potřeby jedince v interpersonálních vztazích a ve skupinách Výuka: Smetáčková
ÚT 29.10.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina C odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 24.10.2024 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 29.10.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina C odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 24.10.2024 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 29.10.2024 12:35-13:20	přednáška	T12. Klimatická změna a sociální vědy Výuka: Šíp
ÚT 5.11.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina D odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 31.10.2024 12:00. Výuka: Tichá
ÚT 5.11.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina D odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 31.10.2024 12:00. Výuka: Tichá

		hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 31.10.2024 12:00. Výuka: Tichá
ÚT 5.11.2024 12:35-13:20	přednáška	T10. Tržní ekonomika, trh práce a alternativní uspořádání Výuka: Tichá
ÚT 12.11.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina E odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 7.11.2024 12:00. Výuka: Lánský
ÚT 12.11.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina E odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 7.11.2024 12:00. Výuka: Lánský
ÚT 12.11.2024 12:35-13:20	přednáška	T05. Sociální struktura společnosti II: sociální vrstvy a třídy, role jedince v sociální skupině Výuka: Lánský
ÚT 19.11.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina F odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 14.11.2024 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 19.11.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina F odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 14.11.2024 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 19.11.2024 12:35-13:20	přednáška	T06. Sociální fenomény: rodina, práce a společnost Výuka: Šíp
ÚT 26.11.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina G odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 21.11.2024 12:00. Výuka: Samek
ÚT 26.11.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina G odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 21.11.2024 12:00. Výuka: Samek
ÚT 26.11.2024 12:35-13:20	přednáška	T07. Média: vliv médií ve společnosti a politice Výuka: Samek
ÚT 3.12.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina H odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 28.11.2024 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 3.12.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina H odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 28.11.2024 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 3.12.2024 12:35-13:20	přednáška	T08. Vztah člověka a současné společnosti: teorie osobnosti, problém socializace Výuka: Šíp
ÚT 10.12.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina I odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 5.12.2024 12:00. Výuka: Tichá
ÚT 10.12.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina I odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 5.12.2024 12:00.

		Výuka: Tichá
ÚT 10.12.2024 12:35-13:20	přednáška	T11. Finance a hospodaření v domácnosti Výuka: Tichá
ÚT 17.12.2024 10:50-11:35	seminář 1	Skupina J odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 12.12.2024 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 17.12.2024 11:40-12:25	seminář 2	Skupina J odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 12.12.2024 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 17.12.2024 12:35-13:20	přednáška	T03. Socioekonomická dimenze: sociální stát, neoliberalismus a globální procesy Výuka: Šíp
ÚT 7.1.2025 10:50-11:35	seminář 1	Skupina K odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 2.1.2025 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 7.1.2025 11:40-12:25	seminář 2	Skupina K odevzdá a prezentuje Analýzu obsahu učiva na téma hodiny (viz přednáška). Termín odevzdání: 2.1.2025 12:00. Výuka: Šíp
ÚT 7.1.2025 12:35-13:20	přednáška	T01. Charakteristiky současné společnosti: dimenze kulturní, politická a socioekonomická Výuka: Šíp
ÚT 14.1.2025 13:00-15:00	přednáška	T02. Kulturní dimenze: modernismus, postmodernismus a hybridní kultura Výuka: Lánský, Šíp

Složení pracovních skupin:

Seminář 1 (tj. od 10:50)

Skupina A: Šabacká Veronika; Golštajnová Anna
 Skupina B: Šilpochová Daniela; Stejskalová Natálie
 Skupina C: Wünschová Barbora; Lexová Adéla
 Skupina D: Vlnas Matyáš; Doležal Jakub
 Skupina E: Fiala Jakub; Lukeš Adam
 Skupina F: Hájek Matěj; Mildnerová Klára; Urbanová Klára
 Skupina G: Motyčková Adéla; Suk Matyáš
 Skupina H: Kučera David; Tomková Natálie
 Skupina I: Štorková Adéla; Malá Josefina Marie
 Skupina J: Slovák Vojtěch; Matys Václav
 Skupina K: Zemánková Gabriela; Kamírová Martina

Seminář 2 (tj. od 11:40)

Skupina A: Burian Tomáš; Pešková Aneta
 Skupina B: Daněk Tomáš; Talafous Antonín
 Skupina C: Král Pavel; Denková Emma; Kupka Miroslav
 Skupina D: Bendová Veronika; Hrášná Tereza
 Skupina E: Brejchová Tereza; Dlabalová Marie
 Skupina F: Velát Jan; MIMOCHODKOVÁ Klára; Franc Luděk
 Skupina G: Uhlová Veronika; Vestfálová Eliška
 Skupina H: Sedláčková Lenka; Rytíř Filip
 Skupina I: Pašek Matěj; Pernicová Veronika
 Skupina J: Ešpandrová Lenka; Gregorová Jitka

Skupina K: Kavalec Karel; Kynclová Hana; Servusová Carolina